

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

Prima instanță: Judecătoria Comercială de Circumscripție, mun. Chișinău (jud. Orîndaș Victor)

Dosarul nr. 2rc – 214 / 15

DECIZIE

Colegiul Civil și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

28 mai 2015

mun. Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele completului

Sergiu Arnăut

Judecătorii

Clim Eugeniu și Eugenia Fistican

Examinând recursul declarat de ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL, împotriva încheierii Judecătoria Comercială de Circumscripție din 17 martie 2015 prin care s-a dispus : ” Se respinge cererea Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. privind desființarea hotărârii arbitrale nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014. Se refuză în desființarea hotărârii arbitrale pronunțată de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014 în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro. Se respinge cererea SC „Excons Grup” SRL privind desființarea parțială a hotărârii arbitrale nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014. Se refuză în desființarea hotărârii arbitrale pronunțată de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014 în partea în care s-a dispus „în rest cererea se respinge” din motivele invocate în cerere., **Colegiul Civil,**

CONSTATĂ :

Pretențiile părților.

1. La data de 13 ianuarie 2015 ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL s-a adresat în instanță cu o cerere către SC „Excons Grup” SRL privind desființarea hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014 în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro.
2. În motivarea cererii ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL a indicat că, SC „Excons Grup” SRL s-a adresat la data de 02 ianuarie 2014 în Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM cu o cerere către ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL privind obligarea părâtului să livreze marfa datorată în baza cererii-contract nr. 3259 din 05.12.2013, încasarea despăgubirii în mărime de 420 euro, penalității contractuale în mărime de 1050 Euro, a dobânzii legale de întârziere în mărime de 1554 euro, a taxei de înregistrare în mărime de 200 dolari SUA, a taxei de arbitrar în mărime de 500 dolari SUA și a cheltuielilor de asistență juridică. Ulterior, S.C. „Excons Grup” S.R.L. și-a majorat cerințele sale.
3. Prin hotărârea arbitrală nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014 acțiunea a fost admisă parțial și s-a dispus obligarea Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. să transmită neîntârziat marfa (pardoseală) comandată și achitată de către S.C. „Excons Grup” S.R.L. conform contractului-comandă nr. 3259 din 05.12.2013 la adresa și la timpul solicitat de acesta, și încasarea din contul Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. în folosul S.C. „Excons Grup” S.R.L.: penalitatea de întârziere în suma de 3 500,00 euro; cheltuielile arbitrale în sumă de 700,00 dolari SUA și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 500,00 euro, iar în rest cererea s-a respins.
4. ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL solicită desființarea hotărârii arbitrale, invocând faptul că Arbitrajul a admis încălcări directe ale legislației Republicii Moldova la capitolul aprecierii și determinării răspunderii căraușului, stabilirii formei și măsurii acesteia cu titlul de penalități, încasate de la ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în beneficiul „Excons Grup” SRL.
5. Indică că Arbitrajul, determinând cuantumul penalității spre încasare de la ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL a comis drept derogare de la principiul fundamental ale legii, care prevede că drepturile și a obligațiile civile, inclusiv cele contractuale și de altă natură, apar în temeiul legii, care și le determină și le reglementează raporturi juridice respective.
6. Potrivit art. 1007 al.(2) CC al RM pentru întârzierea transportării încărcăturii la destinație, căraușul poartă răspundere în proporție de 100% din taxa de transport și este obligat să repare prejudiciul cauzat astfel. Arbitrajul, prin abatere de la norma citată a dispus încasarea de la cărauș a penalității pentru întârzierea transportării încărcăturii în valoarea de 3500 euro, suma ce depășește considerabil cadrul limită constituit prin norma legală, adică suma de 420 euro.
7. Invocă că stabilitatea normei juridice actuale este garantată printr-o altă normă legală, cu caracter special, art. 629 CC, ce se referă la clauza penală legală: „penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă și nici micșorată anticipat prin acordul părților. Limitarea răspunderii transportatorului este prevăzută, în mod special, și de normele de drept internațional în domeniul transportului internațional.
8. Astfel, ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL solicită desființarea hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Comercial Internațional din 08 octombrie 2014 în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro. a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro.

9. La data de 11 februarie 2015 SC „Excons Grup” SRL s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere către ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL cu privire la desființarea parțială a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08.10.2014 în partea în care s-a dispus „în rest cererea se respinge”.

10. Prin încheierea judecătorească nr. 2c-2/15 din 10 martie 2015 au fost conexeate într-un singur proces cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată „Excons Grup” SRL către ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL privind desființarea parțială a hotărârii arbitrale nr. 01/235/14 din 08.10.2014 emisă de Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM, aflată în procedura judecătorească Gh.Muntean cu cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL împotriva „Excons Grup” SRL privind desființarea hotărârii arbitrale, aflată în procedura judecătorească Judecătoriei Comerciale de Circumscripție, Victor Orindaș.

11. În motivarea cererii „Excons Grup” SRL a indicat că consideră hotărârea Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08.10.2014, pasibilă de a fi desființată deoarece încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova, și anume: Tribunalul Arbitral a încălcat legislația Republicii Moldova cu privire la recuperarea venitului ratat, or potrivit cu art. 610 alin. (1) Cod civil, „despăgubirea pe care o datorează debitorul pentru neexecutare cuprinde atât prejudiciul efectiv cauzat creditorului, cât și venitul ratat. Potrivit alin. (2) al aceluiași articol, ratat se consideră venitul care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale. În conformitate cu art. 611 Cod civil, la determinarea întinderii prejudiciului se ține cont de interesul pe care creditorul îl avea în executarea corespunzătoare a obligației. Determinante pentru această estimare sânt locul și timpul prevăzut pentru executarea obligațiilor contractuale. Astfel, conform cu art. 602 Cod civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. (2) Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă”.

12. Contrar obligațiilor contractuale asumate, pârâtul a transportat marfa în Moldova (dar nu la locul executării obligației) cu întârziere de o săptămână, la data de 16.12.2012, în loc de 10.12.2012, iar ulterior în mod abuziv și contrar legii a reținut la depozitul său marfa comandată, achitată și vămuită, în prealabil, de către reclamant, astfel încălcând grav dreptul de proprietate al reclamantului asupra mărfii. „Excons Grup” SRL indică că, în rezultatul neexecutării obligațiilor contractuale, pârâtul a cauzat reclamantului prejudiciu material efectiv dar și sub formă de venit ratat.

13. Tribunalul Arbitral nu s-a expus în nici un fel în privința cerinței reclamantului cu privire la încasarea din contul pârâtului a venitului ratat.

14. Potrivit art. 31 alin. (2) din Legea nr. 24/2008 cu privire la arbitrajul comercial internațional, „hotărârea arbitrală va conține motivele pe care se întemeiază, cu excepția cazurilor când părțile au convenit ca motivele să nu fie menționate sau când hotărârea arbitrală a fost emisă în condiții convenite de părți, conform art. 30, în hotărâre se indică concluziile privind acceptarea sau respingerea acțiunii, taxa arbitrală, cheltuielile de soluționare a litigiului și distribuirea acestor cheltuieli între părți.

15. „Excons Grup” SRL solicită desființarea parțială a hotărârii Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08.10.2014 în partea în care s-a dispus „în rest cererea se respinge”.

Poziția instanței de fond.

16. Prin încheierea Judecătoriei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015 prin care s-a respins cererea Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. privind desființarea hotărârii arbitrale nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014. S-a refuzat în desființarea hotărârii arbitrale pronunțată de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014 în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro. S-a respins cererea SC „Excons Grup” SRL privind desființarea parțială a hotărârii arbitrale nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014. S-a refuzat în desființarea hotărârii arbitrale pronunțată de către Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014 în partea în care s-a dispus „în rest cererea se respinge” din motivele invocate în cerere.

Argumentele recursului.

17. Nefiind de acord cu hotărârea prime instanțe, Î.C.S. Quehenberger Logistics MDV S.R.L. a declarat o cerere de recurs, a indicat că nu este de acord cu încheierea prime instanțe, o consideră ilegală și neîntemeiată, motiv pentru care urmează a fi casată și pronunțată o decizie nouă, prin care cererea către S.C. «Excons Grup» S.R.L. privind desființarea parțială a hotărârii arbitrale să fie admisă.

18. Întru argumentarea cererii de recurs a indicat recurentul că potrivit art. 481 al.(5) CPC, încheierea judecătorească privind desființarea hotărârii arbitrale sau privind refuzul de a o desființa, poate fi atacată în ordinea și în termenele stabilite de prezentul cod, pe temeiurile prevăzute de art. 432 alin.(2) lit. b) c) și alin.(4) CPC a Republicii Moldova și în special în cazul în care instanța de judecată a interpretat în mod eronat legea, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a admis aprecierea probelor în mod arbitrar, fapt care a dus la soluționarea greșită a pricinii.

19. Astfel, recurentul Î.C.S. «Quehenberger Logistics MDV» S.R.L., ține să menționeze că din conținutul încheierii judecătorești contestate rezultă că la emiterea și în concluziile date, instanța de judecată a ignorat normele de drept material al RM, invocate și analizate de recurent în demonstrarea faptului, că hotărârea arbitrală, desființarea parțială a căreia se solicită, încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova.

20. Prima instanța, formulând încheierea sa, nu a analizat, nu a dat aprecierea convenită, iar prin urmare, nu s-a expus asupra afirmațiilor reclamantului/recurentului referitoare la încălcări a principiilor fundamentale ale legislației Republicii Moldova din hotărârea arbitrală contestată, manifestate prin derogări evidente și vizibile de la cerințele ale normelor imperative speciale aferente litigiului guvernat.

21. Hotărârea arbitrală, în partea în care arbitrajul a estimat gradul de răspundere al cărașului pentru întârziere, încalcă principiile fundamentale de drept, stabilite în art.4 lit. b) al Legii nr.23 din 22.02.2008 cu privire la arbitraj, care printre principiile de bază ale arbitrajului, statuează cel de „legalitatea” și cel din art.8 din CC al RM: drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii și în baza actelor persoanelor fizice și juridice, care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Indică recurentul că pricina între părți a apărut în urma desfășurării raporturilor juridice de transport de mărfuri, în baza contractelor bilaterale respective. Cadru juridic din Republica Moldova, inclusiv normele de drept internațional, obligatorie pentru Moldova, prin care este reglementate raporturi de transport de mărfuri, prevede anumite particularități, în special cele ce vizează aspectul răspunderii cărașului pentru întârzierea transportării încărcăturii și respectiv, de cauzarea de către acesta a prejudiciului.

22. Specificul reglementării răspunderii transportatorului se caracterizează prin instituirea, printr-o normă specială, a clauzei penale legale, ce prevede determinarea pragului-limita pentru întârzierea furnizării încărcăturii, astfel că prestatorul de servicii de transport să poartă răspunde doar în proporție de până la 100 % din taxa de transport. În special, imperativul alin. art. 1007 al.(2) CC al RM stabilește: „pentru întârzierea transportării încărcăturii la destinație, cărașul poartă răspundere în proporție de 100% din taxa de transport și este obligat să repare prejudiciul cauzat astfel.”

23. Prin norma legală citată în autorul, într-un mod absolut adecvat, a instituit restricții legale a răspunderii transportatorului pentru întârzierea, trasând un pylon maxim până pe costul contractual a serviciilor de transport (taxa de transport). De altfel, răspunderea financiară a cărașului pentru întârzierea în cadrul contractului respective va extinde doar în limita venitului a celui din urmă. Totodată, obligativitatea cărașului de a repara prejudiciul cauzat, reprezintă o măsură de răspundere separată, având altă natură juridică, probatoriul special, dar care poate fi urmare a întârzierii," sau altor acțiuni vinovate ale transportatorului".

24. Arbitrajul, prin derogare de la norma citată, a dispus încasarea de la căraș (Reclamant) penalității pentru întârzierea transportării încărcăturii în valoarea de 3500 euro - suma ce depășește considerabil (mai mult de 8 ori) cadrul limita constituit prin norma legală citată, adică suma de 420 euro.

25. Mai mult, stabilitatea normei juridice invocate este garantată printr-o altă normă legală, tot de caracter imperativ, art.629 CC, „penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă și nici micșorată anticipat prin acordul părților, imperativitatea normelor legale citate este obligatorie pentru toți subiecții ale raporturilor juridice, utilizatorii de drept, inclusiv pentru instituțiile arbitrale respective. Or, în baza art.630 CC, instanța de judecată, în cazuri excepționale, poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari, dar nicidecum majorarea acesteia, ceea ce a făcut de fapt Arbitrajul în cazul actual.

26. Astfel, în cadrul contractului de transport litigios, a fost stabilită și efectiv achitată taxa de transport în mărime de 420 euro. Respectiv, în virtutea prevederilor legale susmenționate, limita a răspunderii a cărașului (Recurentului) pentru întârzierea nu poate depăși taxa de transport stabilită prin contract 420 euro. În același timp, luând în calcul divergențele respective între părți referitor la aprecierea momentului de furnizare a încărcăturii (în opinia recurentului - data de 16 decembrie 2013, iar potrivit intimatului - data de 10 decembrie), termenul de întârziere nu poate depăși 6 zile în total. Acțiunile ale recurentului de după data de 16 decembrie 2013 nu cad sub aspectul de întârziere ca atare, ci poartă caracterul de retenție asupra încărcăturii, și în felul acesta, cad sub incidența prevederilor a art.1006 CC. Limitarea răspunderii transportatorului este prevăzută, în mod special, și de normele de drept internațional în domeniul transportului internațional, obligatorie pentru Republica Moldova din 26 mai 1993. Interactivitatea părților în cadrul relațiilor de transport, potrivit condițiilor contractuale speciale stabilite de părți, se reglementează în conformitate cu prevederile contractuale și ale Convențiilor internaționale CMR, TIR, AETR.

27. În speță, Convenția din 19.05.1956 referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele (CMR) (în vigoare pentru Republica Moldova din 26 mai 1993, în continuare Convenția, stabilește în art. 23: al.(5), în caz de întârziere, dacă cel în drept face dovada ca din aceasta întârziere a rezultat un prejudiciu, transportatorul este ținut să plătească daune care nu pot depăși prețul transportului, totodată alin. 6, o despăgubire mai mare nu poate fi pretinsă decât în caz de declarare a valorii mărfii sau de declarare de interes special la predare, conform articolelor 24 și 26, ceea ce nu a avut loc în cazul actual. Condițiile, ce nu-i permit transportatorului să beneficieze de aceste prevederi speciale, sunt stabilite în art.29 a Convenției, al.(I), transportatorul nu are dreptul să se prevaleze de dispozițiile prezentului capitol care exclud sau limitează răspunderea sau care răstoarnă sarcina probei, dacă paguba a fost provocată din doliu sau dintr-o culpă care nu este imputabilă și care în, conformitate cu legea țării care îi aparține organul de jurisdicție sesizat, este considerată echivalentă cu un dol.

28. Astfel, posibilitatea aplicării normei citate supra, este condiționată de existența a următoarelor două elemente-cheie în ansamblu, existența pagubei, ca atare, provocate de căraș, doliu sau culpă în acțiunile transportatorului, ce au și provocat cauzarea a pagubei.

29. Întru eludarea imperativității legale a răspunderii cărașului, instituite prin clauza penală din art.23 a Convenției, art.1007 al.(2) CC în raport cu art.629 CC, Arbitrajul într-un mod absolut nejustificat, contrar exigențelor ale normelor respective, și în lipsa de temei de fapt, s-a referit în mod arbitrar la prevederile art.29 din Convenția, or în urma executării de către ÎCS"Quehenberger Logistics MDV" SRL a obligațiilor contractuale de transport, nu sunt cauzate careva pagube materiale intimatului, drept dovada fiind chiar însuși hotărârea arbitrală contestată, iar în cursul desfășurării procedurii arbitrale nici nu a fost pus în discuție comportamentul cărașului sub aspectul de doliu sau culpă, fiind temei obligatoriu de aplicare a prevederilor art.29 a Convenției. Astfel, temei legal, ce ar justifica aplicarea clauzei de excepție, formulate în art.29 a Convenției, în cazul actual nu există. Mai mult, încărcătura furnizată de recurent a fost recepționată de către intimat fără careva obiecții sau pretenții din partea acestuia privind calitatea / cantitatea a mărfii preluate .

30. A încălcat hotărârea arbitrală și normele procedurale privind termenul limita de examinare litigiului de cel mult 6 luni, stabilit prin art.35 al Regulamen - tului al Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova cu privire la procedura de arbitraj comercial internațional.

31. De altfel, este absolut evident fapt, că Hotărârea arbitrală încalcă, în partea contestată, mai multe prevederi ale legislației Republicii Moldova, încălcând în felul acesta principiul fundamental de arbitrar - Legalitate.

32. Astfel, din considerentele menționate în cererea de recurs, solicită ÎCS"Quehenberger Logistics MDV" SRL, admiterea recursului spre examinare, casarea încheierii Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17.03.2015 în partea respingerii cerere Î.C.S. «Quehenberger Logistics MDV» S.R.L. privind desființarea parțială a Hotărârii Tribunalului Arbitral al Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova din 08 octombrie 2014 în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul Î.C.S. «Quehenberger Logistics MDV» S.R.L. în folosul S.C. «Excons Grup» S.R.L. penalității de întârziere în suma de 3 500,00 euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700,00 dolari SUA și cheltuielilor de asistență juridică în suma de 500,00 euro și pronunțarea unei decizii prin care să fie admisă cererea înaintată integral.

33. Prin referința depusă la cererea de recurs, „Excons Grup" SRL a indicat că consideră recursul neîntemeiat iar încheierea primei instanțe întemeiată, menționează intimatul că recurentul eronat indică că în urma executării de către de ÎCS "Quehenberger Logistics MDV" S.R.L. a obligațiilor de transport, nu sunt cauzate careva cauze materiale intimatului, iar acest fapt n-a fost negat nici de reprezentantul intimatului în cursul dezbaterilor în prima instanță. Dimpotrivă, atât în cadrul dezbaterilor arbitrale, cât și în cadrul dezbaterilor din instanța de fond, intimatul nu doar a invocat ci a și adus probe concludente și pertinente cu privire la prejudiciul efectiv cauzat lui prin privarea de a dispune de bunul ce îi aparține cu drept de proprietate dar și privind venitul ratat din cauza faptului că nefiind în posesia mărfii, a fost în imposibilitate de a o vinde persoanelor (cumpărătorilor) care au comandat-o în prealabil. Prin urmare, consideră că hotărârea arbitrală a cărei desființare s-a solicitat de către recurent, este legală și nu a încălcat careva principii din legislația Republicii Moldova în partea în care s-a stabilit răspunderea recurentului.

Aprecierea instanței de apel.

34. Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, studiind materialele dosarului, probele administrate și argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău conchide a admite cererea de recurs, cu casarea încheierii Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015, în partea respingerii cererii Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV" S.R.L. privind desființarea hotărârii arbitrale nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014, în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV" SRL în folosul SC „Excons Grup" SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro, soluționează problema în fond și emite o nouă încheiere sub formă de decizie, prin care admite cererea ÎCS „Quehenberger Logistics MDV", privind desființarea hotărârii arbitrale a Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014 în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV" SRL în folosul SC „Excons Grup" SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro. În rest încheierea Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015, se menține, din următoarele considerente.

35. Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

36. Înscrierile cauzei demonstrează că prin cererea de recurs declarată de ÎCS „Quehenberger Logistics MDV" SRL înregistrată la data de 31.03.2015, recursul împotriva încheierii Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015, se consideră depus în termen.

37. În conformitate cu art. 426 al. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

38. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. c) CPC RM, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

39. Astfel, din actele cauzei, Colegiul civil rezultă că la data de 08 octombrie 2014 Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM a pronunțat hotărârea arbitrală prin care a dispus obligarea Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. să transmită neîntârziat marfa (pardoseală) comandată și achitată de către S.C. „Excons Grup” S.R.L. conform contractului-comandă nr. 3259 din 05.12.2013 la adresa și la timpul solicitat de acesta, și încasarea din contul Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. în folosul S.C. „Excons Grup” S.R.L.; penalitatea de întârziere în suma de 3 500,00 Euro; cheltuielile arbitrale în sumă de 700,00 dolari SUA și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 500,00 Euro, iar în rest cererea s-a respins.

40. Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. a recunoscut că a executat benevol hotărârea în partea în care Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. a fost obligată să transmită marfa în gestiunea S.C. „Excons Grup” S.R.L.

41. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 31 alin.(1) din Legea cu privire la arbitraj nr. 23 din 22.02.2008 „hotărârea arbitrală poate fi contestată de orice parte printr-o cerere în anulare adresată instanței de judecată competente în termen de 3 luni din ziua primirii hotărârii arbitrale de către partea care a depus cererea de anulare”, în coroborare cu prevederile art. 477 CPC, hotărârea arbitrală pronunțată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în judecată de către părțile în arbitraj, înaintând o cerere de desființare a hotărârii arbitrale în conformitate cu art.479CPC.

42. Totodată, conform prevederilor art. 480 alin.(2) CPC, hotărârea arbitrală se desființează în cazul când partea care cere desființarea hotărârii prezintă în judecată probe despre faptul că: a) litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale; b) convenția arbitrală este nulă în temeiul legii; c) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și temeiurile, locul și data pronunțării ori nu este semnată de arbitri; d) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu pot fi executate; e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenția arbitrală; f) partea interesată nu a fost înștiințată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data și ora ședinței arbitrale sau, din alte motive întemeiate, nu s-a putut prezenta în fața arbitrajului pentru a da explicații; g) arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se înscrie în condițiile convenției, ori hotărârea arbitrală conține dispoziții în probleme ce depășesc limitele convenției arbitrale. Dacă dispozițiile în problemele cuprinse în convenția arbitrală pot fi separate de dispozițiile care nu decurg din convenție, instanța judecătorească poate desființa numai acea parte a hotărârii arbitrale în care se conțin dispoziții ce nu se înscriu în convenția arbitrală; h) hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.

43. Astfel, instanța de recurs conchide că hotărârea arbitrală, în partea în care arbitrajul a estimat gradul de răspundere al cărașului pentru întârziere, încalcă principiile fundamentale de drept, stabilite în art.4 lit. b) al Legii nr.23 din 22.02.2008 cu privire la arbitraj, care printre principiile de bază ale arbitrajului, statuează cel de „legalitatea” și cel din art.8 din CC al RM, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii și în baza actelor persoanelor fizice și juridice, care, deși nu sânt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

44. Se constată că pricina între părți a apărut în urma desfășurării raporturilor juridice de transport de mărfuri, în baza contractelor bilaterale respective. Cadrul juridic din Republica Moldova, inclusiv normele de drept internațional, obligatorie pentru Moldova, prin care este reglementate raporturi de transport de mărfuri, prevede anumite particularități, în special cele ce vizează aspectul răspunderii cărașului pentru întârzierea transportării încărcăturii și respectiv, de cauzarea de către acesta a prejudiciului.

45. Specificul reglementării răspunderii transportatorului se caracterizează prin instituirea, printr-o normă specială, a clauzei penale legale, ce prevede determinarea pragului-limita pentru întârzierea furnizării încărcăturii, astfel că prestatorul de servicii de transport să poartă răspunde doar în proporție de până la 100 % din taxa de transport.

46. În special, alin. art. 1007 al.(2) CC al RM stabilește: „pentru întârzierea transportării încărcăturii la destinație, cărașul poartă răspundere în proporție de 100% din taxa de transport și este obligat să repare prejudiciul cauzat astfel.”

47. Prin norma legală citată legiuitorul, a instituit restricții legale a răspunderii transportatorului pentru întârzierea, de altfel, răspunderea financiară a cărașului pentru întârzierea în cadrul contractului respective va extinde doar în limita venitului a celui din urmă. Totodată, obligativitatea cărașului de a repara prejudiciul cauzat, reprezintă o măsură de răspundere separată, având altă natură juridică, probatoriu special, dar care poate fi urmare a întârzierii,” sau altor acțiuni vinovate ale transportatorului”.

48. Astfel, arbitrajul, prin derogare de la norma citată, a dispus încasarea de la căraș penalitatea pentru întârzierea transportării încărcăturii în valoarea de 3500 euro, suma ce depășește considerabil, cadrul limita constituit prin norma legală citată, adică suma de 420 euro.

49. Mai mult, stabilitatea normei juridice invocate este garantată printr-o altă normă legală, tot de caracter imperativ, art.629 CC, „penalitatea stabilită de lege nu poate fi exclusă și nici micșorată anticipat prin acordul părților, imperativitatea normelor legale citate este obligatorie pentru toți subiecții ale raporturilor juridice, utilizatorii de drept, inclusiv pentru instituțiile arbitrale respective. Or, în baza art.630 CC, instanța de judecată, în cazuri excepționale, poate dispune reducerea clauzei penale disproporționat de mari, dar nicidecum majorarea acesteia.

50. Astfel, în cadrul contractului de transport litigios, a fost stabilită și efectiv achitată taxa de transport în mărime de 420 euro. Respectiv, în virtutea prevederilor legale susmenționate, limita a răspunderii a cărașului pentru întârzierea nu poate depăși taxa de transport stabilită prin contract 420 euro.

51. În speță, Convenția din 19.05.1956 referitoare la contractul de transport internațional de mărfuri pe șosele (CMR) (în vigoare pentru Republica Moldova din 26 mai 1993, în continuare Convenția, stabilește în art. 23: al.(5), în caz de întârziere, dacă cel în drept face dovada ca din aceasta întârziere a rezultat un prejudiciu, transportatorul este ținut să plătească daune care nu pot depăși prețul transportului, totodată alin. 6, o despăgubire mai mare nu poate fi pretinsă decât în caz de declarare a valorii mărfii sau de declarare de interes special la predare, conform articolelor 24 și 26, ceea ce nu a avut loc în cazul actual.

52. Condițiile, ce nu-i permit transportatorului să beneficieze de aceste prevederi speciale, sunt stabilite în art.29 a Convenției, al.(1), transportatorul nu are dreptul să se prevalde de dispozițiile prezentului capitol care exclud sau limitează răspunderea sau care răstoarnă sarcina probei, dacă paguba a fost provocată din doliu sau dintr-o culpă care le este imputabilă și care în, conformitate cu legea țării care îi aparține organul de jurisdicție sesizat, este considerată echivalentă cu un dol.

53. Astfel, posibilitatea aplicării normei citate supra, este condiționată de existența a următoarelor două elemente-cheie în ansamblu, existența pagubei, ca atare, provocate de căraș, doliu sau culpă în acțiunile transportatorului, ce au și provocat cauzarea a pagubei.

54. Arbitrajul nejustificat, a conchis că în rezultatul executării de către ÎCS"Quehenberger Logistics MDV" SRL a obligațiilor contractuale de transport, au fost cauzate careva namba materiale intimatului, aceste probe nu au fost administrate de intimat în susținerea hotărârii arbitrale, astfel, din actele cauzei nu rezultă cauzarea

cauza careva plătuie marfaa intimatului, aceste probe nu au fost administrate de instanța în susținerea hotărării arbitrale, astfel, din actele cauzei nu rezultă cauzarea de prejudicii, iar la referința anexată la materialele cauzei intimatul nu a anexat nici un contract de prestarea serviciilor, care ar demonstra că a fost în întârziere să livreze marfa comandată, din care considerente, declarațiile intimatului nu se rețin ca întemeiate, nefiind argumentate juridic.

55. Totodată, nu sunt justificate cerințele intimatului ce țin de despăgubirea pentru neexecutare și reținerea mărfii la depozit, or din actele cauzei rezultă că intimatului i s-a solicitat preluarea mărfii, totodată acesta nu a obiectat la calitatea și cantitatea mărfii comandate.

56. Astfel că intimatul nu a demonstrat că în cazul dat în rezultatul întârzierii, a rezultat un prejudiciu și Colegiul civil relevă că prima instanța greșit a ajuns la concluzia respingerii cererii de desființare a hotărării arbitrale or, conform art. 480 alin.(2) CPC, hotărârea arbitrală se desființează în cazul când partea care cere desființarea hotărării prezintă în judecată probe despre faptul că: h) hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislației Republicii Moldova sau bunele moravuri.

57. Din considerentele menționate Colegiul civil ajunge la concluzia admiterii cererii de recurs, cu casarea încheierii Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015, în partea respingerii cererii Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. privind desființarea hotărării arbitrale nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014, în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro, soluționează problema în fond și emite o nouă încheiere sub formă de decizie, prin care admite cererea ÎCS „Quehenberger Logistics MDV”, privind desființarea hotărării arbitrale a Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014 și desființează hotărârea arbitrală în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro. În rest încheierea Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015, se menține.

În conformitate cu art. 427 lit. c) , art. 428 CPC *Colegiul Civil*,

DECIDE :

Se admite cererea de recurs declarată de Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L.

Se casează încheierea Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015, în partea respingerii cererii Î.C.S. „Quehenberger Logistics MDV” S.R.L. privind desființarea hotărării arbitrale nr. 01/235/14 din 08 octombrie 2014, în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro, se soluționează problema în fond și emite o nouă încheiere sub formă de decizie, prin care :

Se admite ca întemeiată cererea ÎCS „Quehenberger Logistics MDV”, privind desființarea în parte a hotărării arbitrale a Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a RM din 08 octombrie 2014.

Se desființează hotărârea arbitrală în partea, prin care s-a dispus: încasarea din contul ÎCS „Quehenberger Logistics MDV” SRL în folosul SC „Excons Grup” SRL a penalității de întârziere în sumă de 3 500 Euro, a cheltuielilor arbitrale în sumă de 700 dolari SUA și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 500 Euro.

În rest încheierea Judecătorei Comerciale de Circumscripție din 17 martie 2015, se menține.

Decizia este irevocabilă.

*Președintele completului
Judecătorul : Sergiu Arnăuț*

Judecători: 1. Clîm Eugeniu

2. Eugenia Fistican